

ชื่อเรื่อง ห้องเรียนของคนหลายวัย

ผู้วิจัย สุริยรัตน์ พรหมเพ็ชร ปริญญา ปร.ค. (นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น)

อาจารย์ที่ปรึกษา ดร.ภูมิศิต บุญทองเถิง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
รศ.ดร.ทัศนีย์ นาคคุณทรง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2558

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ประการแรก เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มคนในการเรียนรู้ร่วมกันของคนหลายวัยในพื้นที่ตำบลกำแพง อำเภอกะษัตริย์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ในอดีตถึงปัจจุบัน ประการที่สอง เพื่อศึกษากระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของคนหลายวัยในห้องเรียนของคนหลายวัยในพื้นที่ตำบลกำแพง อำเภอกะษัตริย์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด และประการที่สาม เพื่อศึกษาพฤติกรรมของกลุ่มคนที่ผ่านการเรียนรู้ในห้องเรียนของคนหลายวัย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยคือ กลุ่มคนหลายวัยในพื้นที่ตำบลกำแพง อำเภอกะษัตริย์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่ง ได้แก่ กลุ่มวัยเด็กและเยาวชน กลุ่มวัยแรงงานและกลุ่มผู้สูงวัย จำนวน 30 คน พื้นที่วิจัยคือ ตำบลกำแพง อำเภอกะษัตริย์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด พื้นที่ขับเคลื่อนนวัตกรรม คือ บ้านหนองอ่าง บ้านคอกกรักและบ้านไทรทอง ตำบลกำแพง อำเภอกะษัตริย์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

ใช้การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methodology) ประกอบกับการนำกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น (Community-based Research) ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยมาประยุกต์ใช้วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ เหนียวบ้าน การสนทนากลุ่ม การสนทนากลุ่มย่อย การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์ และการสัมภาษณ์เชิงลึก การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา อภิปรายปรากฏการณ์เชิงอุปนัย นำเสนอเชิงพรรณนา เป็นการวิเคราะห์ทั้งในระหว่างเก็บข้อมูลและหลังการเก็บข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มคนในการเรียนรู้ร่วมกันของคนหลายวัยในพื้นที่ตำบลกำแพง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ในอดีตมีปฏิสัมพันธ์กันดี วิธีการดำเนินชีวิตแบบเรียบง่าย มีการพึ่งพา การแบ่งปัน การถ่ายทอดภูมิปัญญาจากรุ่นสู่รุ่นในปัจจุบันคนมีปฏิสัมพันธ์กันน้อยลง เพราะมีภาวะบีบคั้นทางจิตใจสูง ทำให้การพิจารณาให้เห็นความจริงเพื่อสร้างทางเลือกน้อยลง ทำให้เลือกทางที่เหมาะสมได้ยาก เกิดปัญหาคนวัยกระโดดครอบครัวแห่งกลาง สัมพันธภาพในครอบครัวลดลง

2. กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของคนหลายวัยในห้องเรียนของคนหลายวัยในพื้นที่ตำบลกำแพง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด มี 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาภาวะบีบคั้นทางจิตใจ 2) การพิจารณาให้เห็นความจริงของชีวิต 3) การระดมความคิดเพื่อสร้างทางเลือก และ 4) การเลือกทางที่เหมาะสม เกิดกระบวนการเรียนรู้ใหม่ คือ 1) เกิดการตั้งคำถาม 2) หาคำตอบ 3) ได้คำตอบ และ 4) นำคำตอบที่ได้ไปตั้งคำถามใหม่ เกิดเป็นความรู้ใหม่ นำความรู้ที่ได้ไปตั้งคำถามใหม่ เป็นวัฏจักรของการเรียนรู้ เมื่อได้รับข้อมูล เกิดเป็นความรู้ หลังจากนั้นเกิดปัญหา เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ได้โดยทุกช่วงวัยได้เรียนรู้ร่วมกันในเรื่องภูมิปัญญา อาหารและสุขภาพ ตามฐานคิดงานวิจัยห้องเรียนของคนหลายวัย สานสายใยภูมิปัญญา เพื่อพึ่งพาและแบ่งปัน มุ่งสร้างสรรค์สังคมไทย เกิดวัฒนธรรมใหม่ คือ การพึ่งพาแบ่งปัน การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ปรากฏการณ์ใหม่ที่เกิดขึ้นคือวัยเด็กและเยาวชนสามารถดำเนินชีวิตได้ตามธรรมชาติเหมือนรุ่นปู่ย่าตายาย รู้จักการเก็บฝืน การก่อกำแพงโดยใช้เตาพื้น การประกอบอาหารอีสาน การเลี้ยงสัตว์ การปลูกพืชผัก รู้จักผักพื้นเมืองและพืชสมุนไพรและรับประทานผักที่ปลูกได้ รู้จักการแบ่งปัน การพึ่งพา รู้จักรากเหง้าของตนเอง ภาคภูมิใจในวัฒนธรรมขนบธรรมเนียม ประเพณีที่ดีงามและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของชุมชน วัยแรงงานมีทักษะการประกอบอาชีพ มีอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย ผู้สูงวัยได้ถ่ายทอดองค์ความรู้ภูมิปัญญาที่มีคุณค่าให้กับบุตรหลานและได้เรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น การใช้อินเทอร์เน็ตและโทรศัพท์มือถือ

3. พฤติกรรมของกลุ่มคนที่ผ่านการเรียนรู้ในห้องเรียนของคนหลายวัย พบว่ากลุ่มวัยเด็กและเยาวชนเป็นคนที่ใฝ่รู้ใฝ่เรียน เป็นผู้ต้นรู้ วัยแรงงานเป็นผู้เปิดใจรับการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง ผู้สูงวัยเป็นผู้ที่มีจิตอาสา เสียสละแบ่งปัน ให้ด้วยความเต็มใจ พฤติกรรมที่เกิดขึ้นสิ่งที่ดี มีคุณค่า ช่วยสร้างเสริมความสุขระดับบุคคล ระดับครอบครัวและระดับชุมชนต่อไป

Title : A Class of Different Ages

Author : Sureeyarat Phromphet **Degree :** Ph.D. (Innovation for Local Development)

Advisors : Dr. Phoosit Boonthongtherng Chairman
Assoc. Prof. Dr. Thatsanee Nakunsong Committee

Rajabhat Maha Sarakham University, 2015

Abstract

The research aimed to 1) study the interaction between groups of different ages in cooperative learning in Kamphaeng Sub-district, Kaset Wisai District, Roi Et from past to present; 2) study the cooperative learning process of different ages in the classroom; and 3) study the behaviors of people who had learned in the class of different ages. Samples were groups of 30 people of different ages who were in Kamphaeng Sub-district, Kaset Wisai District, Roi Et which comprised the children and youth group, the working-age group, and the elderly group. The research site was Kamphaeng Sub-district, Kaset Wisai District, Roi Et. Innovation driving areas were Ban Nong Ang, Ban Dok Rak and Ban Sai Thong in Kamphaeng Sub-district, Kaset Wisai District, Roi Et. Mixed methodology was used, and community-based research of The Thailand Research Fund was also applied to the study. Data collection methods included local forum, focus group, small group discussion, participative observation, interview, and in-depth interview. Data were analyzed by using content analysis to discuss inductive phenomenon and present descriptive information. The analysis was conducted both during and after data collection. Statistics used in the study were mean and percentage.

The research results present as follows.

1. The interaction between people in the groups of different ages in cooperative learning in Kamphaeng Sub-district, Kaset Wisai District, Roi Et was found that in the past the people interacted with each other well. Their lifestyles were simple, as they

depended on each other, shared knowledge, and transferred wisdoms from generation to generation. However, in the present people less interact with each other because they have so high mental stress that the consideration to find out the fact to create choices decreases. It influences them to choose the right choice more difficultly. Consequently, there were problems such as skipping age, family's trouble, and lower family relationships.

2) The cooperative learning process of different ages in the classroom in Kamphaeng Sub-district, Kaset Wisai District, Roi Et consisted of 4 procedures: 1) studying psychological stress, 2) determining the truth of life, 3) brainstorming to create alternatives, and 4) selecting the proper way. Consequently, there was the new learning process consisting of: 1) questioning, 2) finding answers, 3) getting answers, and 4) bringing the obtained answers to create new questions for new knowledge. Then, that new obtained knowledge was questioned again to find new answers. The learning process runs as a cycle. The gotten information becomes knowledge, after that emerges wisdoms. This is the learning process that all ages had learned together about wisdoms, food, and health based on the research notion, "A class of different ages connects relationships and creates wisdoms for dependence and sharing to better Thai society." The new culture including dependence, sharing, and generosity emerged. The new phenomena were children and youth can live naturally as their grandparents do. They know how to gather wood and fire by using wood-burning stove, cook Isan food, raise animals, grow vegetables, know local plants and herbs, eat their grown vegetables, realize to share and depend, recognize their root and ancestors, be proud of good culture, custom and tradition, and preserve community's environment. The working-ages had skills in their professions, and had supplementary jobs to increase income and decrease payment. The elderly transmitted knowledge and valuable wisdoms to their children, and learned latest technology such as internet and mobile phone.

3) The behaviors of groups of people who had learned in the class of different ages were found that the children and youth were the group that thirsts for knowledge and learning. The working-ages were open to learning in order to better themselves. The elderly willingly volunteered, shared, sacrificed, and gave. The happened behaviors were good, valuable, and helpful to build up happiness for individuals, families, and the community.